

20 juni 2017 : Wereldvluchtelingendag

UNICEF België peilt naar de mening van kinderen op de vlucht

Brussel, 20 juni 2017 - « *De vluchtroute is heel gevaarlijk. De mensensmokkelaars zijn heel gevaarlijk en buiten kinderen uit. Het moet verteld worden aan kinderen die gaan vertrekken. Vluchten betekent soms de dood, misbruik, kinderarbeid en uitbuiting van kinderen. Vluchten betekent ook soms gescheiden worden van je familie en een vernielde droom van nooit meer je familie terug te zien.* »

Het What do you think – initiatief van UNICEF België geeft een stem aan niet-vergezeld kinderen op de vlucht die in ons land verblijven. In een rapport dat tot stand kwam met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking (DGO), peilde UNICEF België naar de opvattingen van migranten- en vluchtelingenkinderen in ons land. De 32 kinderen en jongeren die hieraan deelnamen, waren afkomstig uit 9 landen en leven allemaal in België. Ze werden samengebracht om te spreken over de situatie van kinderen in hun land van herkomst. Deze getuigenissen werden ook opgenomen in een video die vanaf woensdag 21 juni te zien zal zijn in verschillende bioscopen in Vlaanderen, Wallonië en Brussel.

Getuigenissen

De brochure “*Kinderen op de vlucht aan het woord*” weerspiegelt de getuigenissen van deze kinderen en jongeren en de ervaringen die ze beleefden in hun land van herkomst en tijdens hun reis. Ze beschrijven in hun eigen woorden de hoop en de ambities achter de beslissing om te migreren. Daarnaast beschrijven ze de opeenvolging van schendingen van hun rechten die ze ervaren hebben in hun land van herkomst of onderweg. Tenslotte worden hun aanbevelingen weergegeven voor het verbeteren van de diensten en de ondersteuning die ze nodig hebben in hun land van herkomst en tijdens hun vluchtroute.

Deze kwalitatieve studie wil tegemoet komen aan het recht op inspraak zoals opgenomen in het Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Het luisteren naar de meningen van kinderen is van primair belang voor het begrijpen van hun perspectieven, hun belangen, hun kwetsbaarheden en de – positieve en negatieve – gevolgen van migratie. Hun meningen en participatie zijn essentieel voor het uitwerken van een politiek die bijdraagt tot de verbetering van hun situatie en hun bescherming tegen misbruik, uitbuiting en geweld in hun land van herkomst, onderweg en op hun bestemming.

In praktijk worden er echter nog heel wat beslissingen genomen zonder overleg met de jongeren.

Naar aanleiding van dit rapport zal UNICEF België de stem van de meest kwetsbare kinderen en jongeren op het hoogste niveau laten horen bij de overheden en bij het Comité voor de Rechten van het Kind in Genève (een officiële instelling van de Verenigde Naties die erop toeziet dat het Kinderrechtenverdrag wordt nageleefd).

Waarom?

De redenen waardoor kinderen hun land verlaten, met of zonder hun familie, zijn meervoudig en complex. Soms kan de migratie een weg zijn richting veiligheid als reactie op conflicten of op geweld binnen de familie of gemeenschap. De vlucht kan ook een uitweg bieden op discriminatie, op armoede en opent de mogelijkheden tot onderwijs of tot het hebben van een toekomst die anders niet mogelijk zou zijn.

Afghanistan, Syrië en Irak vormen de top drie van landen van herkomst van asielzoekers in België (2016). Op Europees niveau zijn de kinderen uit deze landen goed voor 70% van de minderjarige azielzoekers in 2016.

Toenemende armoede en klimaatverandering leiden tot nieuwe stromen van vluchtelingen in de komende decennia.

Om welke reden het ook gaat, alle kinderen die bevestigd werden, waren zich bewust van de reden waarom zij hun land hadden verlaten, zelfs als ze niet volledig op de hoogte waren van de risico's die ze zouden kunnen ondervinden tijdens hun reis.

Gevaar op de weg

Kinderen zijn de meest kwetsbare en makkelijkste prooi voor mensenhandelaars en smokkelaars. Afpersing, mishandeling, uitbuiting, verkrachting ... komen heel regelmatig voor in hun getuigenissen.

Zowel voor de kinderen en jongeren die alleen vluchten, als voor diegenen die met hun familie vluchten, kan de route het gevaarlijkste onderdeel zijn van de migratie. De kinderen die alleen reizen kunnen in het bijzonder worden blootgesteld aan risico's. In bepaalde gevallen kunnen kinderen hun reis alleen beginnen en onderweg in contact komen met andere personen, zoals andere migranten of smokkelaars en mensenhandelaars. Tijdens sleutelmomenten, zoals de overgang aan de grenzen, kunnen de verplaatsingen bijzonder gevaarlijk worden en kunnen kinderen kwetsbaar zijn voor fysiek geweld, diefstal, uitbuiting of seksueel misbruik. De kinderen die bevestigd werden, vertelden over het geweld van smokkelaars, misbruiken, dwangarbeid en opsluiting. Enkele jongeren zeiden dat ze kinderen adviseren niet te vertrekken omwille van dit extreem geweld onderweg.

« What Do You Think ? » Een aanpak met respect voor kinderen

In 1999 lanceerde UNICEF België het "Wat do you think?"-project om de stem van de meest kwetsbare kinderen en jongeren op het hoogste niveau te laten horen. UNICEF België maakt hierbij gebruik van een voorzichtige methodologie die ook in voorgaande bevestigingen werd toegepast (kinderen in ziekenhuizen, kinderen in psychiatrie, kinderen met een handicap, kinderen getroffen door armoede...).

Centraal bij deze aanpak staat de participatie. De methodologie wordt op maat gemaakt rekeninghoudend met de leefomstandigheden van de kinderen en jongeren. UNICEF België werkt hiertoe rechtstreeks samen met de kinderen en de opvangcentra en begeleiders. De mening van de kinderen staat hierbij centraal, niet het advies van de professionals.

In 2017 heeft « What Do You Think ? » als doel om de kinderen en jongeren op de vlucht gehoord te laten worden door het Kinderrechtencomité. Het initiatief is dus niet louter symbolisch bedoeld. UNICEF wil verzekeren dat het Comité voor de Rechten van het Kind rekening houdt met de mening van kinderen en jongeren op de vlucht en dat die meningen worden opgenomen in de slotopmerkingen van het Comité aan België. Hun zorgen en

aanbevelingen zullen ook worden overgemaakt aan de Belgische beleidsmakers, zodat er voor het wettelijk kader alsook voor de praktijk meer rekening kan worden gehouden met de situatie van vluchtelingenkinderen.

In 2016 en 2017 bevroegt UNICEF België kinderen en jongeren op de vlucht in België over de toepassing van hun rechten in hun herkomstland, onderweg en hier bij ons. Deze bevragingen worden uitgevoerd in samenwerking met de opvangcentra, de OKAN-klassen in Vlaanderen, de Daspa-klassen in de Federatie Wallonië-Brussel en eerstelijns organisaties.

De kinderen en jongeren worden ook uitgenodigd om deel te nemen aan nationale debatten. Tussen maart en september 2017 worden lokale bevragingen uitgevoerd in heel België. Een nationaal debat zal opnieuw georganiseerd worden in november. Eind 2017, zal UNICEF België alle meningen van de kinderen en jongeren verzamelen in een rapport dat zal worden overgemaakt aan de verantwoordelijke politici en aan het Comité voor de Rechten van het Kind.

Het rapport en de video die vandaag worden voorgesteld zijn gebaseerd op het nationaal debat dat georganiseerd werd op 17 november 2016.

Voor de redactie :

Volgend materiaal is beschikbaar:

- **De brochure** « Kinderen op de vlucht aan het woord »
<https://we.tl/tOm3eKVvqN>
- Een **video** met getuigenissen van kinderen op de vlucht
NL – 90 sec : <https://youtu.be/MD-qOFTThWTo>
NL – 3 min <https://youtu.be/OdSOHkT70ro>
NL – 7 min <https://youtu.be/hOs4ZxvBI9c>
- **Interview** mogelijkheid met Sophie Berlamont, Child Rights Officer UNICEF België
(02/233.37.77 – 0474.780.136 – sberlamont@unicef.be)

Perscontact:

Philippe Henon, Marketing Communication Manager UNICEF België
0477/555.023 – 02/230.59.70 – phenon@unicef.be

www.unicef.be